

КНИГА, ЯК ОБ'ЄКТ ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: ХУДОЖНЄ ОФОРМЛЕННЯ ОБКЛАДИНКИ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

У сучасному інформаційному суспільстві книга перестала бути виключно носієм тексту. Вона стала візуальним продуктом, що сприймається через образ, колір, композицію та стиль оформлення. Обкладинка виконує не лише функцію захисту, але й є інструментом комунікації між автором, видавцем і читачем. У цьому контексті книга виступає своєрідним медіаоб'єктом, який впливає на емоційне та естетичне сприйняття інформації.

Обкладинка книги – це перший контакт читача з художнім твором. Вона формує первинне враження про зміст і жанр, задає тон сприйняттю тексту. Засоби візуальної виразності – колір, типографіка, ілюстрація, композиція – стають мовою спілкування дизайнера з аудиторією.

Графіка – найдавніший вид образотворчого мистецтва, в якому зображення відтворюється за допомогою рисунка, виконаного переважно графічними матеріалами (олівцем, тушшю та пером, пензлем, вугіллям, сангіною, сепією, маркерами тощо) [2, с. 102].

У сучасному книжковому дизайні спостерігається тенденція до мінімалізму, символізму та інтеграції цифрових технологій. Обкладинка перетворюється на маркер культурного контексту, який допомагає читачу орієнтуватися у світі інформаційного перенасичення.

Книжкова ілюстрація є найяскравішим прикладом візуальної комунікації, що виражається у взаєминах «художник – читач» через систему візуальних сигналів, які використовуються у процесі художнього оформлення книги [1, с. 482].

Мистецька освіта має потенціал використовувати аналіз і створення обкладинок як навчальний інструмент. Робота з дизайном книги розвиває у студентів: візуальне мислення; естетичний смак; композиційне відчуття; уміння інтерпретувати текст через образ.

На думку вчених Філоненко О. В., Байдак Н. В. візуалізація є основою будь-якого сучасного інформаційного проекту. Сьогодні без відповідних графічних образів неможливо представити результати наукового дослідження, технічних розробок, успішний освітній процес тощо [3, с. 65].

Залучення здобувачів до розробки власних концепцій обкладинок сприяє формуванню інтердисциплінарних навичок, поєднуючи знання з літератури, дизайну, психології сприйняття та цифрових технологій.

У цифрову добу книга існує не лише у фізичному форматі, а й у вигляді електронних та інтерактивних видань. Це вимагає нового підходу до візуального оформлення: обкладинка повинна бути адаптованою до екранів різних пристроїв, зберігати привабливість у мініатюрному вигляді.

Цифрові інструменти дають змогу майбутнім педагогам і митцям експериментувати з кольором, текстурами, 3D-ефектами, а також використовувати штучний інтелект для генерації дизайнів – що відкриває нові горизонти у творчому навчанні.

Книга, як об'єкт візуальної комунікації є важливим засобом формування естетичної культури сучасного читача. Художнє оформлення обкладинки виконує не лише декоративну, а й педагогічну функцію, сприяючи розвитку візуальної грамотності, критичного мислення та художнього смаку.

У мистецькій освіті аналіз і створення книжкових обкладинок може стати ефективним методом формування компетенцій XXI століття, що поєднують творчість, технології та комунікацію.

Література

1. Choprina, N., Slityuk, O., Vasilieva O., & Lavrusenko, S. (2025). ARTISTIC AND COMMUNICATIVE PROPERTIES OF MODERN ILLUSTRATION IN THE CONTEXT OF THE HISTORICAL DEVELOPMENT OF UKRAINIAN GRAPHICS. *Theory and Practice of Design*, (34), 479–487. <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2024.34.52>.
2. Жук, Р., & Гальчинська, О. (2025). Деякі аспекти розвитку графічного мистецтва в контексті ілюстрування періодичних видань. *UNIVERSUM*, (22), 102–110. <https://surl.lt/cqkxrn>
3. Філоненко, О. В., & Байдак, Н. В. (2022). ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ В ОСВІТІ. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (207), 64-71. <https://surl.li/ocjrwr>